

NBRIS

L.N. Tolstói, *Sevastopolskie rasskazî*

© 2015 by Editura POLIROM, pentru traducerea în
limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: Franz Roubaud (1856-1928), *Asediul Sevastopolului (1854-1855)*

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splatul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

TOLSTOI, LEV NIKOLAEVICH

Povestiri din Sevastopol / L.N. Tolstói; trad. din lb. rusă
și note de Adriana Liciu. – Iași: Polirom, 2015

ISBN print: 978-973-46-5376-8

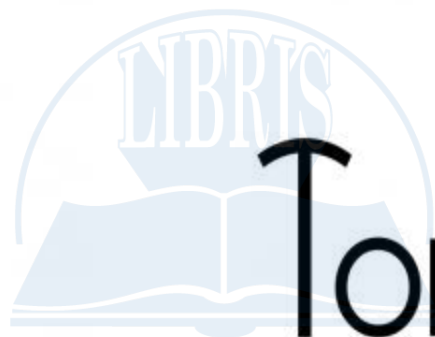
ISBN ePub: 978-973-46-5430-7

ISBN PDF: 978-973-46-5431-4

I. Liciu, Adriana (trad.)

821.161.1-32=135.1

Printed in ROMANIA

LEV
TOLSTOI
Povestiri
din Sevastopol

Traducere din limba rusă
și note de Adriana Liciu

POLIROM
2015

Sevastopolul în august 1855

1

La sfârșitul lui august, pe marele drum-trecătoare al Sevastopolului, între Duvanka¹ și Bahcisarai, înainta la pas, prin praful gros și fierbinte, o teleguță ofițerească (o teleguță din aceea aparte, cum nu mai întâlnești niciunde, ceva între brișcă jidovească, căruță rusească și coșarcă).

În căruță – în față, într-un surtuc de nanghin și cu o fostă caschetă ofițerească turtită pe cap – ședea pe vine o ordonanță și trăgea de hățuri; în spate, pe niște boccele și samare acoperite cu o ipingea, ședea un ofițer de infanterie în manta de vară. Ofițerul era, după cât îți puteai da seama așa așezat cum stătea, mic de statură, dar extrem de lat, și nu atât de la un umăr la altul, cât de la piept până la spinare; era lat și îndesat, cu grumazul foarte dezvoltat și încordat, lipsit de acea sugrumare a trunchiului numită talie, dar și fără burtă, fiind mai degrabă slab, mai ales la față, o față arsă de soare, dar de o gălbejeală nesănătoasă. Chipul i-ar fi fost frumos dacă nu ar fi fost ușor buhăit și brăzdat de niște cute adânci și moi, dar nu de om bătrân, care îi uneau și îi accentuau trăsăturile și dădeau întregii lui figuri un

1. Ultima stație înainte de Sevastopol (n.a.).

aer stătut și grosolan. Ochii îi erau mici, câprui, nespus de vioi, chiar insolenți; mustața, foarte deasă, dar nu lată, era ciupită, iar bărbia și mai ales umerii obrazilor îi erau acoperite cu o barbă de două zile, extrem de aspră, de deasă și de neagră. Ofițerul, rănit la cap de o schijă pe 10 mai, era încă bandajat, iar acum, fiind deja o săptămână de când se simțea pe deplin sănătos, plecase din spitalul de la Simferopol la regiment, care se afla cam prin locul de unde se auzeau tirurile – dar dacă era chiar la Sevastopol, la Severnaia ori la Inkerman, asta nu reușise încă să afle cu precizie de la nimeni. Tirurile se auzeau deja limpede, mai ales când nu aveau în cale bariera munților sau când zgomotul era adus de vânt, erau dese și păreau apropiate: ba câte o explozie care cutremura parcă văzduhul și te făcea să tresari fără voie, ba zgomote mai puțin puternice care se succedau rapid, ca o răpăială de tobă întreruptă la răstimpuri de un vuet năprasnic, ba se contopea totul într-un trosnet care se rostogolea, asemenea trăsnetelor când se dezlănțuie furtuna și începe să toarne cu găleata. Toți spuneau, dar se și auzea, că e un bombardament crâncen. Ofițerul își zorea întruna ordonanța: părea că vrea să ajungă cât mai repede. Din față venea un convoi mare. Erau mujici ruși care duseseră proviziile la Sevastopol și se întorceau de acolo cu carele pline cu bolnavi și răniți: soldați în mantale cenușii, marinari în paltoane negre, voluntari greci cu fesuri roșii și glotași cu bărbi. Teleguța ofițerească a trebuit să se oprească, și ofițerul, strângând ochii și strâmbându-se din pricina prafului care se ridica într-un nor gros și adăsta deasupra drumului, intrându-i în ochi și urechi și lipindu-i-se de fața nădușită, se uita furios

și în același timp nepăsător la fețele bolnavilor și răniților care treceau pe lângă el.

— Da' soldatu' ăsta mic și slab e din compania noastră, zise ordonanța întorcându-se către boier și arătând spre o căruță plină ochi cu răniți, care ajunsese chiar atunci în dreptul lor.

În căruță, în față, ședea într-o rână un rus bărbos cu o pălărie de păslă și, ținând cu cotul codirișca, lega biciul. În spatele lui, hurducați de căruță, stând care cum putea, erau vreo cinci soldați. Unul, cu un braț legat de gât cu un capăt de sfoară, cu mantaua pusă pe umeri peste o cămașă murdară rău și care, deși era slab și palid, ședea semet în mijlocul căruței, dădu să își ducă mâna la chipiu văzându-l pe ofițer, dar pe urmă, amintindu-și pesemne că e rănit, se prefăcu a fi vrut doar să se scarpine în cap. Altul, în rând cu el, zăcea chiar pe fundul căruței; se vedeau numai două brațe supte, cu care se ținea de loitre și genunchii ridicați care se bălăbăneau în toate părțile, parcă ruți unul de altul. Al treilea, cu fața umflată și cu șapca soldățească pusă pe vârful capului bandajat, ședea pe o margine cu picioarele atârânănd în dreptul roții și, cu brațele sprijinite pe genunchi, părea că moțăie. Acestuia i se și adresă ofițerul pe lângă care trecea.

— Doljnikov! strigă ofițerul.

— Da, io, răspunse soldatul deschizând ochii și scoțându-și șapca, cu o voce de bas așa de groasă și de sacadată, de ziceai că au strigat vreo douăzeci de oameni odată.

— Când te-au rănit, frățioare?

Ochii duși, ca de cositor, ai soldatului se însuflețiră: își recunoscuse, după cum se vedea, ofițerul.

— Să trăiți, Înălțstră! strigă el cu aceeași voce sacadată.

— Unde-i regimentul acum?

— La Sivastopol fuse; miercuri vrură să-l mute, Înălțstră!

— Unde?

— Nu știm... trebuie că la Sivernaia, Înălțstră! Acu', Înălțstră, adăugă el târăgănat și punându-și șapca, a-nceput să pălească cu bombe întruna, tot mai abitir, de-ajunse hăt, în golf; acu' dă așa de rău, că e prăpăd, ce mal...

Pe urmă nu s-a mai auzit ce spunea soldatul; dar după expresia feței și a întregii lui ființe se vedea că spunea cu năduf, ca un om care suferă, niște lucruri îngrijorătoare.

Ofițerul aflat pe drum, locotenentul Kozelțov, nu era un ofițer de duzină. Nu era dintre aceia care trăiesc într-un anumit fel și fac un anumit lucru, iar nu un altul pentru că așa trăiesc și fac alții; el făcea ceea ce voise să facă, așa cum și alții făcuseră deja acest lucru și erau convinși că este bine. Era destul de înzestrat de la natură: nu era prost și era și talentat, avea voce, cânta la ghitară, era dezghețat la vorbă și scria cu mare ușurință, mai ales hârtii oficiale, la care își făcuse mâna cât fusese aghiotant de regiment; se remarca însă mai cu seamă printr-o energie dată de amorul propriu, care, chiar dacă se baza mai mult pe talente mărunte, era el însuși o trăsătură accentuată și frapantă. Amorul lui propriu era dintre acelea care se contopesc în asemenea măsură cu viața, dezvoltându-se cel mai adesea numai în anturajele bărbătești, și în special în cele militare, încât pentru el nici nu era de înțeles o altă opțiune decât să fie primul sau să nu mai fie, iar amorul propriu era motor până și pentru impulsurile

lui interioare: chiar și în sinea lui voia să fie deasupra celor cu care se compara.

— Asta-i bună! Să stau și să ascult ce trăn-cănește Moscova¹! mormăi locotenentul simțindu-și sufletul cuprins de un fel de apatie grea și gândurile întunecate de vederea transportului de răniți și de spusele soldatului, al căror sens, în ciuda voinței lui, era confirmat și amplificat de bubuiala bombardamentului. — *E chiar de râs Moscova asta...* Hai, Nikolaev, mișcă odată... Ai adormit ori ce! mai spuse bombă-nindu-și ordonanța și potrivindu-și poalele mantalei.

Nikolaev trase de hățuri plescăind din limbă și teleguța porni în trap mărunt.

— Hrănim calul într-o clipă și gata, chiar astăzi plecăm mai departe, zise ofițerul.

2

Cum a intrat pe ulița din Duvanka, unde din zidurile de piatră ale caselor tătărăști nu mai rămăseseră decât dărâmături, locotenentul Kozelțov a fost oprit din nou de un transport de bombe și de ghiulele care se ducea la Sevastopol și care ocupase drumul.

Doi soldați de infanterie, așezați la marginea drumului pe pietrele dintr-un zid dărâmat, mâncau harbuz cu pâine stând în prăfăraia aceea.

— Departe mergi, frățâne? zise unul dintre ei mestecându-și pâinea către un soldat care, cu un săcotei pe umăr, se oprise în dreptul lor.

1. În multe regimente, ofițerii numesc soldatul, pe jumătate disprețuitor și pe jumătate alintător, *Moscova* sau *jurământ* (n.a.).

— La companie, venim din gubernie, răspunse soldatul căutând să nu se uite la harbuz și îndreptându-și săcoteiul pe spinare. Că iacă, e a treia săptămână de când stăm cu fânul pentru companie și acu' iacă, ne chemară pe toți; da' nu se știe locu' unde e regimentu' acuma. Ziseră că la Korabelnaia au intrat ai noștri săptămâna ce trecu. Auzirăți și dumneavoastră, domnilor?

— În oraș is, frate, în oraș, zise celălalt, un soldat bătrân de la trenul regimentar, săpând cu poftă cu briceagul în harbuzul alburii, necopt. Noi numai ce-am plecat de-acolo, la amiază. E o prăpădenie, măi frățioare, că mai bine nu te du, lasă-te pe-aci pe undeva prin fân și stai o ziulică-două, că o să fie mai bine.

— Da' ce-î chiar așa, domnilor?

— Păi nu auzi, acu' pălește de jur-împrejur, n-a rămas loc întreg. Câți dintr-ai noștri au omorât, să nici nu mai vorbim!

Și cel care vorbea dădu din mână și își potrivî șapca.

Soldatul aflat în drum dădu din cap gânditor, își linse buzele, apoi scoase din carâmbul cizmei o lulea mică și, fără să-i pună tutun, scormoni scrumul din ea, aprinse o bucățică de iască de la soldatul care fuma și își săltă nițeluș șapca.

— Toți suntem în voia lui Dumnezeu, domnilor! Iertat să ne fie! zise el și, scuturându-și săcoteiul pe spinare, își văzu de drum.

— Eh, mai bine-ai aștepta! zise târăganat, convins de ce spune, cel care scobeia în harbuz.

— Tot la un fel e, mormăi soldatul strecurându-se printre roțile căruțelor oprite în drum, ia, poate mi-oi lua și io un harbuz să am deseară; poftim de vezi ce zic oamenii.

Sevastopolul în decembrie	5
Sevastopolul în mai	26
Sevastopolul în august 1855.	86